

Īestiprināšanas sakramenta katehēzes programma

Rīga
2018

LATVIJAS BĪSKAPU KONFERENCE

DEKRĒTS

Nr. 15

Latvijas Bīskapu konference ir izskatījusi Rīgas Augstākā reliģijas zinātņu institūta Katehēzes metodiskā centra izstrādāto katehēzes mācību saturu un metodiskos materiālus Iestiprināšanas sakramenta katehēzei un akceptējusi tos Latvijas Bīskapu konferences plenārsēdē 2018. gada 17. aprīlī.

Latvijas Bīskapu konference atļauj drukāt KATEHĒZES MĀCĪBU SATURU UN METODISKOS MATERIĀLUS LATVIJAS DIECĒZĒM.

2018. gada 18.septembrī

✠ Jānis Bulis

Latvijas Bīskapu konferences priekšsēdētājs
Rēzeknes – Aglonas diecēzes bīskaps

✠ Zbignevs Stankevičs

Latvijas Bīskapu konferences vicepriekšsēdētājs
Rīgas arhidiecēzes arhibīskaps-metropolīts

✠ Edvards Pavlovskis

Latvijas Bīskapu konferences liturģiskās komisijas priekšsēdētājs
Jelgavas diecēzes bīskaps

✠ Viktors Stulpins

Latvijas Bīskapu konferences ģenerālsekretārs
Liepājas diecēzes bīskaps

Iestiprināšanas sakramenta katehēzes programma

Katoliskās Baznīcas mācībā katehēzei ir nozīmīga vieta, jo tās uzdevums ir nodot katoliskās Baznīcas ticības mācību sistemātiskā un autentiskā veidā. Tāpēc Programmas mērķis ir sagatavot ticīgos Iestiprināšanas sakramenta saņemšanai. Tās uzdevums ir palīdzēt Iestiprināšanas sakramenta kandidātam aizvien pilnīgāk iepazīt Dieva bērna aicinājumu un iedrošināt viņu dzīves grūtībās aizvien vairāk paļauties uz Svētā Gara vadību. Tāpat programmas nolūks ir stiprināt kandidātu vēlmi aktīvi un apzināti iesaistīties Baznīcas un īpaši vietējās draudzes dzīvē, kā arī palīdzēt atklāt savas dāvanas un talantus, lai tos izmantotu lielākam Dieva godam un sabiedrībā sniegtu liecību par Kristu.

Rīgas Augstākā reliģijas zinātņu institūta Katehēzes metodiskais centrs jau vairākus gadus veltījis pūles tam, lai izstrādātu katehēzes mācību saturu un metodiskos materiālus.

2013. gadā tika izdots katehēzes mācību līdzeklis “Mana pirmā Svētā Komūnija – katehēze Gandarīšanas un Euharistijas sakramenta pieņemšanai”, kuru plaši izmanto, lai sagatavotu bērnus Gandarīšanas un Euharistijas sakramenta saņemšanai.

Tagad Katehēzes centrs ir izstrādājis programmu Iestiprināšanas sakramenta katehēzei. Pamatojoties uz to, tiek gatavots arī mācību līdzeklis. Veidojot šo programmu, darba grupa strādāja ar pārlicību, ka Iestiprināšanas sakraments ir dāvana, kuru cilvēks saņem no Dieva cienīgā un atbilstošā veidā. Šajā sakarībā, pēc Latvijas bīskapu ieteikuma Katehēzes centrs kopā ar ekspertu grupu veica situācijas izpēti, lai noskaidrotu, kā katoliskajā Baznīcā Latvijā ticīgie tiek sagatavoti Iestiprināšanas sakramenta saņemšanai. Programmas izstrādes procesā tika veiktas priesteru, katehētu un vecāku aptaujas, kā arī saņemtas konsultācijas pastorāli praktiskajā jomā. Tika sagatavoti speciālistu teoloģiskie pārskati par Iestiprināšanas sakramentu dogmatikas, fundamentālteoloģijas, Svēto Rakstu, Baznīcas vēstures, kanonisko tiesību, liturģijas un reliģijas pedagoģijas jomā. Iestiprināšanas sakramenta programmas izstrādes darba grupa ņēma vērā Maģistērija dokumentus – “Katoliskās Baznīcas katehismu”, Vatikāna II koncila dokumentus, īpaši Deklarāciju par kristīgo audzināšanu *Gravissimum educationis*, Apustulisko pamudinājumu *Evangelii nuntiandi*, Encikliku par Baznīcas misijas nemitīgo aktualitāti *Redemptoris missio* un Vispārējo katehēzes direktoriju.

Programma piedāvā gatavošanos Iestiprināšanas sakramentam skatīt kristoloģiskā, antropoloģiskā, eklezioloģiskā un misionārā perspektīvā, kas ietverta programmas satura sešos tematos:

- Ticības pazīšana – zināšanas
- Ticības svinēšana – liturģija un sakramenti
- Ticības dzīve – morālā formācija
- Ticības padziļināšana – lūgšana un Svētie Raksti
- Ticības stiprināšana – kopienas dzīve
- Ticības tālāknodošana – misionārā darbība

Šīs programmas mērķauditorija ir jaunieši vecumā no 14 līdz 16 gadiem, bet to var pielāgot arī citām vecuma grupām. Programma paredzēta ticīgajiem, kas ir saņēmuši Kristības, Gandarīšanas un Euharistijas sakramentu. Vēlamais programmas īstenošanas laiks ir deviņi mēneši, kuros Iestiprināšanas sakramenta kandidāti piedalās trīsdesmit divās nodarbībās. Ieteicams, lai vismaz divas no tām notiktu rekolekciju veidā. Sagatavošanās laikā būtu svarīgi, lai jaunieši saņemtu savu vecāku, krustvecāku un tuvinieku atbalstu. Tāpat būtu vēlams, lai katehēzē atbilstoši savām spējām iesaistītos arī draudzes locekļi un lai visa draudze piedalītos Iestiprināšanas sakramenta saņemšanas svinībās.

Kamēr norisinās mācību līdzekļa sagatavošana, programmu var sākt īstenot, izmantojot tās saturā norādītās atsauces uz “Katoliskās Baznīcas katehismu” un radoši izmantojot piedāvātās metodes un ieteicamos darbības piemērus. Tāpat svarīgs elements, gatvojoties Iestiprināšanas sakramenta saņemšanai, ir kandidātu līdzdalība Baznīcas liturģijā un draudzes dzīvē.

IESTIPRINĀŠANAS SAKRAMENTA KATEHĒZES MĀCĪBU PROGRAMMA

MĒRĶIS – sagatavot ticīgos Iestiprināšanas sakramenta saņemšanai.

UZDEVUMI

1. **Kristoloģiskā perspektīva** – palīdzēt ikvienam Iestiprināšanas sakramenta kandidātam pazīt Dieva bērnu aicinājumu un sekmēt personiskās attiecības ar Jēzu Kristu, sastopot Viņu Svētajos Rakstos, katoliskās Baznīcas Tradīcijā, sakramentos, lūgšanā.
2. **Antropoloģiskā perspektīva** – iedrošināt ikvienu Iestiprināšanas sakramenta kandidātu atbildēt uz dzīves izaicinājumiem, paļaujoties uz Svētā Gara iedvesmu un vadību.
3. **Eklezioloģiskā perspektīva** – sekmēt to, lai ikvienā Iestiprināšanas sakramenta kandidātā rastos vēlme aktīvi un apzināti piedalīties Baznīcas dzīvē.
4. **Misionārā perspektīva** – palīdzēt ikvienam Iestiprināšanas sakramenta kandidātam saskatīt savas dāvanas un talantus un tos izmantot lielākam Dieva godam, nesot Labo Vēsti sabiedrībai un tādā veidā līdzdarbojoties Baznīcas galvenajā misijā – Dieva valstības izplatīšanā pasaulē.

IESTIPRINĀŠANAS SAKRAMENTA KATEHĒZES SATURA TEMATI

Ticības pazišana – zināšanas

Cilvēks Dieva meklējumos
Svētie Raksti – Dieva Atklāsme
Trīsvienība
Svētā Gara dāvanas un darbība radībā, vēsturē un Baznīcā

Ticības svinēšana – liturģija un sakramenti

Svētais Gars Baznīcas liturģijā
Liturģija kā dzīvesveids
Kristīgās iniciācijas sakramenti
Iestiprināšanas sakraments

Ticības dzīve – morālā formācija

Iestiprināšanas sakramenta darbība cilvēkā
Dieva bērna aicinājums
Līdzināšanās Kristum
Ticības briedums – tuvākmīlestība (*caritas*)

Ticības padziļināšana – lūgšana un Svētie Raksti

Lūgšana kā Svētā Gara auglis
Kas ir lūgšana
Kādēļ lūgšana
Lūgšanas veidi
Lūgšana un Svēto Rakstu lasīšana

Ticības stiprināšana – kopienas dzīve

Svētā Gara aicinājums uz līdzdalību kopienas dzīvē
Baznīca kā Kristus Mistiskā Miesa
Kalpojumu daudzveidība

Ticības tālāknodošana – misionārā darbība

Svētais Gars – misionārās darbības avots
Dzīvesveids kā misija – Svētā Gara augļi
Aicinājumu daudzveidība

Zināšanas – atziņu kopums, kas iegūts, mācoties, pētot u. tml.

Prasmes – māka veikt kādu darbību atbilstoši nepieciešamajai kvalitātei un apjomam.

Attieksmes – uzskati, principi, apziņa un vērtības, kas ietekmē rīcības izvēli.

MĀCĪBU SATURA APGUVES SECĪBA UN PAREDZAMĀIS REZULTĀTS

Temati un apakštemati	Paredzamais rezultāts		
	Zināšanas un izpratne	Prasmes	Attieksmes
<p>Ticības pazišana – zināšanas</p> <p>Cilvēks Dieva meklējumos Ps 105, 3; Jņ 17, 3 KBK 27, 30–35</p> <p>Svētie Raksti – Dieva Atklāsme Rad 1, 27; Ebr 1, 1–2 KBK 50–51; 53–54; 65–66</p> <p>Trīsvienība KBK 234, 245, 253</p> <p>Svētā Gara dāvanas un darbība radībā, vēsturē un Baznīcā Ps 143, 10 Rom 8, 14 KBK 1830–1831</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Saprot, ka cilvēks ir attiecībās ar Dievu. • Atzīst, ka Dievs ir trīsvienīgs. • Raksturo katru dievišķo Personu. • Zina, ka Svētais Gars ir visa svētuma, dzīvības un radošuma avots un devējs. • Nosauc un raksturo Svētā Gara dāvanas un augļus. • Izprot Bībeli kā pestīšanas vēsturi. • Prot raksturot Baznīcu kā institūciju un Dieva tautu 	<ul style="list-style-type: none"> • Pauž savas sirds ilgas pēc labā, skaistā un patiesā. • Vēršas pie Dieva kā pie Personas. • Spēj pamatot savu kristīgo identitāti (personas vārda un iestiprināmā vārda nozīme; Dievs mūs katru sauc vārdā). • Lasa Svētos Rakstus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās, ka ticība ir dinamisks process. • Veido attiecības ar cilvēkiem pēc dievišķās mīlestības parauga. • Ir atvērts Svētā Gara darbībai.
<p>Ticības svinēšana – liturģija un sakramenti</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Raksturo Svētā Gara darbību liturģijā. • Izprot, kas ir liturģija. • Definē, kas ir Iestiprināšanas sakraments. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ar izpratni piedalās liturģijā (Svētajā Misē, Iestiprināšanas ritā u. c.). 	<ul style="list-style-type: none"> • Mācās rīkoties kā Kristus DRAUGS un LIECINIEKS. • Vēlas saņemt Iestiprināšanas sakramentu un kļūt par Baznīcas cilvēku.

<p>Svētais Gars Baznīcas liturģijā KBK 1112, 1082, 1097–1098 Liturģija kā mūsu dzīvesveids KBK 1068, 1101–1102 Kristīgās iniciācijas sakramenti KBK 1285, 1153, 1189, 1317, 1288–1289, 1302–1303, 1320– 1321 Apd 2, 1–4; 8, 14–17 Apd 8. nod. Rom 8, 14–17</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skaidro kristīgās iniciācijas sakramentu vienotību. • Zina, kā norit Iestiprināšanas sakramenta rituāls. • Zina, kādas žēlastības Iestiprināšanas sakramentā tiek saņemtas (5). 		
<p>Ticības dzīve – morālā formācija Iestiprināšanas sakramenta darbība cilvēkā Jņ 3, 3–7; Jņ 14, 26–27 Dieva bērna aicinājums Jņ 1, 12–13; 1 Jņ 3, 1–2; Rom 8, 15–17 Līdzināšanās Kristum Ef 4, 15 Ticības briedums – tuvākmīlestība Mt 7, 12 1 Jņ 4, 7.11; Rom 5, 5; Rom 15, 13 KBK 1965–1986, 1716–1719, 1776</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zina, ka Dievs ir augstākais labums, kas cilvēka dzīvei sniedz jēgu un mērķi. • Zina desmit baušļu un Kalnu svētību nozīmi sirdsapziņas veidošanā. • Izprot grēksūdzi kā garīgās cīņas un izaugsmes līdzekli. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mācās uzlūkot Dievu kā mīlošu Tēvu. • Svētajos Rakstos mācās pazīst Kristu kā savas dzīves paraugu. • Praktizē sakramentālo dzīvi. • Praktizē kristīgos tikumus un morāles principus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Savā dzīvē seko Jēzus paraugam. • Mācās tuvākmīlestību un piedošanu savās attiecībās. • Ar savu ticību un rīcību apliecina Dieva bērna cieņu un aicinājumu. • Atbildīgi veic savus ikdienas pienākumus.

<p>Ticības padziļināšana – lūgšana un Svētie Raksti KBK 2558 Lk 11, 1 Apd 17, 27 Jņ 4, 23 Mt 6, 9–13</p> <p>Lūgšana kā Svētā Gara auglis Kas ir lūgšana KBK 2562–2565</p> <p>Kādēļ lūgšana KBK 2591</p> <p>Lūgšanas veidi KBK 2698–2697, 2724</p> <p>Lūgšana un Svēto Rakstu lasīšana KBK 2598, 2653</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās, ka lūgšana ir attiecības ar Dievu. • Izprot lūgšanas nozīmi un iemeslus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Praktizē dažādus lūgšanu veidus – balsī izteiktu lūgšanu, apceri (meditāciju), iekšējo lūgšanu – un lasa Svētos Rakstus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Meklē klusuma telpu sevī. • Pārdomā savu lūgšanu dzīves pieredzi un meklē sev atbilstošāko lūgšanas veidu.
<p>Ticības stiprināšana – kopienas dzīve Svētā Gara aicinājums uz līdzdalību kopienas dzīvē 1 Kor 12, 7; 1 Kor 12, 12–13 KBK 737–738, 1309</p> <p>Baznīca kā Kristus Mistiskā Miesa 1Kor 12, 25–27; Atkl 21, 12–14; Rom 8, 14–17 KBK 765</p> <p>Kalpojumu daudzveidība Ef 4, 11–12 KBK 941, 900–903</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zina, ka Baznīca ir ticīgo kopiena cilvēku pestīšanai, kuru vada, uztur un svētdara Svētais Gars. • Zina, ka Trīsvienības attiecības ir Baznīcas kopienas paraugs. • Raksturo vispārējās un vietējās Baznīcas struktūru (draudze, diecēze). • Izprot, ka Euharistija ir Baznīcas dzīves avots un virsotne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iekļaujas un līdzdarbojas Baznīcā (kopienā, draudzē), apzinoties aicinājumu uz vispārējo priesterību. 	<ul style="list-style-type: none"> • Apzinās piederību Baznīcai (draudzei, kopienai). • Apliecina un aizstāv ticību. • Novērtē un ciena kopienas locekļus (1 Kor 12).

<p>Ticības tālāknodešana – misionārā darbība</p> <p>Svētais Gars – misionārās darbības avots Jņ 15, 8; Mt 28, 19–20 KBK 849, 852, 900</p> <p>Dzīvesveids kā misija – Svētā Gara augļi 1 Kor 12, 13 Gal 5, 22 Ef 5, 8–10 KBK 1878–1880, 2044–2046</p> <p>Aicinājumu dažādība 1 Kor 12, 27–28 KBK 1076, 1304–1305</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zina, ka ikviens ticīgais ir aicināts līdzdarboties Baznīcas misijā – sludināt Labo Vēsti Kristības un Iestiprināšanas sakramenta spēkā. • Raksturo dažādus aicinājuma veidus (piem., uz ģimenes dzīvi, konsekrēto dzīvi, priesterību, profesionālo darbību u. c.). • Prot definēt ar misionāro darbību saistītus terminus (<i>evaņģelizācija, misija, aicinājums</i>). • Zina, kāda ir katoliskās Baznīcas attieksme pret citām kristīgām konfesijām, reliģijām, neticīgajiem u. c. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iekļaujas un līdzdarbojas Baznīcas misijā pasaulē. • Reflektē un runā par savu ticību (ticības saprātīgums). • Spēj ar attieksmi un argumentāciju aizstāvēt savu ticību. 	<ul style="list-style-type: none"> • Liecina par ticību kā vērtību savā dzīvē. • Meklē savu vietu un nozīmi kristīgās ticības izplatīšanā pasaulē.
---	---	--	--

IESTIPRINĀŠANAS SAKRAMENTA KATEHĒZES METODES

Metožu grupa	Metodes	Metodes raksturojums
Darbs ar tekstu	Brīvo asociāciju metode (“asociāciju zvaigzne”)	Grupas dalībnieki pēc kārtas sauc vai pieraksta asociācijas par attiecīgās nodarbības tēmu, apgūstamajiem jēdzieniem vai vārdiem. Šī metode palīdz katehētam noskaidrot, ko grupas dalībnieki zina par attiecīgo tematu.
	Situācijas analīze	Grupas dalībnieki klausās vai lasa eksistenciālas tematikas stāstu (var būt izdomāts, taču tuvs realitātei) un to kopā analizē pēc trim kritērijiem: 1) stāsta personāžu pozīcijas analīze un to patstāvīgs vērtējums; 2) padoms stāsta personāžam, kas nokļuvis sarežģītā situācijā, kura saistīta ar atbildes meklējumiem, kas varētu būt Dieva atbilde šim cilvēkam (ir jābūt skaidri formulētai problēmai); 3) identifikācija ar personāžu – ko darītu es, ja nonāktu šādā situācijā?
	Informācijas meklēšana	Atbilžu meklēšana uz iepriekš uzdotiem jautājumiem, lasot mācību grāmatas, Svētos Rakstus, katehismu, enciklopēdijas u. c.
	Saruna par tekstu	Grupas dalībnieki izlasa teksta fragmentu. Pēc tam, lai palīdzētu bērniem izprasti tekstu un atklāt galveno domu, katehēts var uzdot šādus jautājumus: ▪ kādus vārdus tu nesaproti? ▪ ko jaunu tu atklāji izlasītajā? ▪ ko palīdzēja saprast izlasītais fragments? ▪ kādas domas (jūtas, neizpratni, šaubas) raisīja šis teksts (fragments)? Sarunai, kas seko teksta lasīšanai, jābūt atklātai, ar cieņu jāuzklausa dažādi viedokļi.
	Katehēta stāstījums	Katehēts atstāsta fragmentu no Svētajiem Rakstiem
	Uzdevumu risināšana	Pēc teksta izlasīšanas grupas dalībnieki aizpilda testu, kurā no trim vai četriem atbilžu variantiem jāizvēlas viens pareizais. Var arī piedāvāt risināt krustvārdu mīklas vai cita veida uzdevumus, kuru veikšanā ir nepieciešama teksta izpratne un satura zināšanas.
	Paralēles	Svētajos Rakstos viena un tā pati ticības patiesība tiek atklāta vairākkārt dažādās Svēto Rakstu grāmatās. Katehēts to var izmantot, lai pilnīgāk izskaidrotu kādu Bībeles notikumu, ticības patiesību.

	<p>Bībeles fragmenta norakstīšana</p> <p>Pantomīma</p> <p>“Sokrāta dialogi” (mācību dialogs)</p>	<p>Grupas dalībnieki izraksta no Bībeles kādus svarīgus vārdus. Vārdi vai teikumi, kas ir uzrakstīti, labāk paliek atmiņā. Šī metode veicina saskari ar dzīvo Dieva Vārdu.</p> <p>Pēc izlasīta teksta grupas dalībnieki sagatavo priekšnesumu bez vārdiem, izmantojot žestus un mīmiku. Katehēts tajā laikā lasa Bībeles tekstu. Pēc tam kopīgi pārrunā pantomīmas laikā izjusto un saprasto.</p> <p>Katehēts uzdod aizvērtus (kas? kur? kad? ko?). Šīs metodes nepilnība ir tajā, ka, saņemot vienu pareizu atbildi, katehēts to vispārina, attiecinot uz visu grupu, un pāriet pie nākamā jautājuma un nav iespējams pārbaudīt, vai visi grupas dalībnieki ir sapratuši jautājuma būtību. Tāpēc ieteicams uzdot arī atvērtus jautājumus (kā? kāpēc? kādēļ? u. c.), lai mudinātu grupas dalībniekus domāt un nonākt pie patstāvīgiem atklājumiem. Nav pieļaujams teikt priekšā atbildes vai piedāvāt pabeigt uzvedinošus teikumus, kā arī uzdot tikai precizējošus jautājumus (vai?). Mācību dialogam, kura mērķis ir jaunu zināšanu apguve, jāvirzās “no zināmā uz nezināmo”, kā arī jāatrod galvenās pamattēzes un jāpārdomā jautājumu loģiskā saikne.</p>
Vizuālās metodes	<p>Meditācija par gleznu (attēlu)</p> <p>Asociatīvais zīmējums</p> <p>Kopīgi darināts zīmējums, plakāts, kolāža</p> <p>Darbs ar attēliem, fotogrāfijām un citiem vizuāliem palīgīdzekļiem</p> <p>Vizualizēšana</p>	<p>Grupas dalībnieki kādu laiku klusumā vai klusais mūzikas pavadījumā aplūko gleznu vai attēlu, pievēršot uzmanību krāsām, toņiem, sižetam, gleznas idejai (tam, ko mākslinieks gribējis pasacīt). Pēc tam var dalīties savos iespaidos.</p> <p>Katehēts nolasa (vai arī bērni paši izlasa) kādu fragmentu no Svētajiem Rakstiem (vai citu tekstu) un aicina skolēnus to attēlot zīmējumā vai aplikācijā.</p> <p>Katehēts sadala bērnus grupās un aicina ilustrēt dzirdēto vai izlasīto fragmentu.</p> <p>Darbu ar attēliem var organizēt dažādos veidos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pirms teksta nolasīšanas katehēts aicina aplūkot attēlus, fotogrāfijas un pēc tam izteikt savas asociācijas, mēģināt nojaust teksta tēmu, noskaņu, personāžu domas un izjūtas (ieteicams izmantot arī fotogrāfijas no ikdienas dzīves); ▪ fragmenta lasīšanas laikā katehēts piedāvā aplūkoto attēlus, lai aktivizētu klausīšanās procesu; ▪ pēc fragmenta izlasīšanas katehēts piedāvā aplūkot attēlus un izveidot stāstījumu par dzirdēto, vai arī sakārtot attēlus pareizā secībā. <p>Grupas dalībnieki pēc teksta noklausīšanās vai izlasīšanas patstāvīgi darina dažādus simboliskus uzskates līdzekļus – shēmas, diagrammas, tabulas, plānus, zīmējumus, figūras utt. (Grupas dalībnieki var izteikt sevi ar dažādu materiālu palīdzību. Jāizvairās no reproducēšanas vai kopēšanas, jāattīsta radošums).</p>
Kalpošana draudzē	Aptauja	Grupas dalībnieki noteiktā laika posmā pieraksta dažādu cilvēku izteikumus par konkrētu tēmu.

	<p>“Prāta vētra” (“Ideju banka”)</p> <p>Zirnekļa tīkls</p> <p>Ekskursija</p> <p>Liecība</p> <p>Apustuliskā kalpošana</p> <p>Bībeles intervija</p>	<p>Metodes mērķis ir gūt pēc iespējas vairāk atbilžu uz konkrēto jautājumu. Ir jānosauc visas idejas, kuras ienāk prātā, atbildot uz šo jautājumu. Sākumposmā jākoncentrējas uz atbilžu kvantitāti, nevis kvalitāti. Pēc tam no pierakstītajām atbildēm izvēlas labākās vai piemērotākās, kuras var sagrupēt pēc nozīmīguma.</p> <p>Metode palīdz uzskatāmi parādīt katra cilvēka nozīmi kopienā. Dalībnieki nostājas aplī, katehēts ņem dzijas kamolu un, turot rokās pavediena galu, met kamolu citam dalībniekam. Tā dalībnieki kamolu sviež cits citam dažādos virzienos. Kad visiem rokās ir pa dzijas posmam, visi var pacelt rokas un paskatīties, kā pavediens saista visus nodarbības dalībniekus. Ja kāds savu posmu atlaiž, tad visi redz, cik viegli ir saraut šo saikni.</p> <p>Ir metode, kas saista vārdisko informāciju ar realitāti un tās empīrisko iepazīšanu. Atšķirībā no demonstrācijas ekskursijā nav nepieciešami tik precīzi katehēta paskaidrojumi, galvenais ir izjust noteiktu realitāti, nevis pēfīt tās īpašības.</p> <p>Kāds ticīgais īsi uzstājas (apmēram 5 min), pastāstot, kā Kristus ienāca viņa dzīvē. Liecībai ir divas daļas – kāda bija šī cilvēka dzīve pirms Kristus sastapšanas un kāda tā ir tagad.</p> <p>Apustuliskā kalpošana, kas parasti norisinās vienas draudzes robežās, var izpausties ļoti dažādos veidos kā palīdzība (ilgstoša vai vienreizēja) veciem cilvēkiem, slimniekiem, nabagiem, bērniem.</p> <p>Viens vai vairāki grupas dalībnieki iejūtas kāda Bībeles personāža lomā. “Korespondents” viņiem uzdod jautājumus, un grupas dalībnieki, kuri attēlo Bībeles varoņus, atbild uz tiem.</p>
<p>Liturģija. Lūgšana</p>	<p>Demonstrēšana</p> <p>Vingrināšanās</p>	<p>Priekšmetu vai modeļu demonstrācija un to īpašību raksturojums (īpaši akcentējot būtiskākās īpašības, jo grupas dalībnieki var neatšķirt būtisko no mazsvarīgā). Arī demonstrējot filmu, diapozitīvus u. c., ir nepieciešami katehēta komentāri (viņš var uz brīdi pārtraukt filmas demonstrēšanu, lai to papildinātu ar saviem komentāriem un dotu dalībniekiem iespēju izteikt jautājumus vai savus komentārus).</p> <p>Var aptvert diezgan plašu darbību spektru, kas paredz teorētisko zināšanu izmantošanu praksē. Praktisko nodarbību struktūru veido šādi aspekti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ apgūstamās prasmes nozīmes apzināšanās; ▪ katehēta paraugizpildījums; ▪ grupas dalībnieku mēģinājumi konkrēto darbību veikt patstāvīgi, taču katehēta kontrolē; <p>izpildes pilnveidošana un neprecizitāšu novēršana, kamēr grupas dalībnieki to prot izpildīt patstāvīgi un bez kļūdām.</p>

	Adorācija (pielūgsme)	Parasti to praktizē nevis klasē, bet baznīcā vai kapelā, kur notiek Vissvētākā Sakramenta adorācija. Piektdienās vai citās dienās un nodarbībās, kas saistītas ar grēku nožēlu vai gandarīšanu, var notikt arī krusta adorācija. Adorācijas laikā var lasīt īsas lūgšanas, ieklausīties klusumā un dziedāt garīgas dziesmas.
	Meditācija ikonas jeb gleznas priekšā	Šī metode palīdz atklāt Dieva klātbūtni lūgšanā. Pirms meditācijas ieteicams kopīgi pārrunāt ikonas vai gleznas simboliku. Meditācijas laikā var skanēt klusa mūzika.
	Svētās Mises svinēšana	Saskaņā ar instrukciju <i>Acto pastoralis</i> (1969) ir iespējams piemērot Misālē aprakstītās Sv. Mises lūgšanas un ritus nelielām grupām. Saskaņojot to ar draudzes prāvestu, Sv. Misi var svinēt arī ārpus baznīcas nelielā grupā (skolā, svētdienas skolā). Šāda Sv. Mises svinēšana var padziļināt izpratni par Euharistiju un palīdz svētdienās daudz auglīgāk piedalīties kopīgajā Sv. Misē baznīcā.
	Dziesma	Bērnos ir iedzimta nepieciešamība pēc dziesmām un mūzikas, tāpēc ir ļoti svarīgi svētdienas skolas nodarbībās izmantot dziesmas un mūziku. Dziesmām jābūt saistītām ar stundas tēmu vai Baznīcas liturģiju. Izvēloties dziesmas, jāņem vērā bērnu vecums un briedums.
	Svētceļojums/ rekolekcijas	Reliģiskas ievirzes pārgājiens vai arī brauciens ar autobusu uz kādu svētceļojumu vietu.
	Svinīgs Svēto Rakstu lasījums	Svēto Rakstu tekstu parasti lasa katehēts, izmantojot liturģiskos sveicinājuma vārdus. Konkrētā brīža svinīgumu var akcentēt arī iedegta svece un tas, ka Svētos Rakstus klausās, stāvot kājās.

IESTIPRINĀŠANAS SAKRAMENTA KATEHĒZES GRUPAS DALĪBNIKU DARBĪBAS PIEMĒRI

Temati un apakštemati	Grupas dalībnieku darbības
<p>Ticības pazīšana – zināšanas Cilvēks Dieva meklējumos. Svētie Raksti – Dieva Atklāsme Trīsvienība Svētā Gara dāvanas un darbība radībā, vēsturē un Baznīcā</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izmantojot spēli, cits ar citu iepazīstas. Veido savu vizītkarti un/vai ģerboni. • Prāta vētra – kas man ir Dievs? Kāds ir Dievs? • Bībeles viktorīna – atrod tādus JD un VD citātus, kuros raksturot Dieva tēls. • Veido Dieva vizītkarti un prezentē to. • Veido Dieva CV – Dievs VD un Dievs JD. • Iepazīstina cits ar citu. • Izveido prezentāciju par Svēto Trīsvienību un sevi (prezentācijā vizuāli attēlotas ir visas Trīsvienības Personas attiecībās. Prezentāciju var veidot arī telpiski). • Strādā ar krusta zīmi. • Skatās video par Dieva darbību tautā (vēsturiskie un mūsdienu sižeti). • Veido vizuālu kopsavilkumu par Svētā Gara dāvanām. • Veido diskusiju par tēmu “Vai es lietoju un kā es lietoju šo dāvanu”. • Veido kolāžu “Baznīca”.
<p>Ticības svinēšana – liturģija un sakramenti Svētais Gars Baznīcas liturģijā Liturģija kā dzīvesveids Kristīgās iniciācijas sakramenti Iestiprināšanas sakraments</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Meklē un apkopo informāciju par Baznīcas Latvijā struktūru. • Veido mācību plakātu, kolāžu, infografiku vai kādu citu vizuālu kopsavilkumu par Iestiprināšanas sakramenta simboliku. • Izspēlē Iestiprināšanas sakramenta norisi. • Skaidro mācību par Svēto Garu ar vizuālo materiālu palīdzību (attēliem). • Meklē plašsaziņas līdzekļos piemēru Svētā Gara darbībai, tam, kā tā izpaužas ikdienas dzīvē un diskutē par to. • Izvirza sev mērķus saistībā ar to, kā ikdienas dzīvē īstenot Svētā Gara augļus. • Kopā ar katehētu plāno un organizē rekolekcijas. • Izskaidro iniciācijas sakramentu vienotību un kopsakarības. • Veido vizuālu uzskates materiālu par Iestiprināšanas sakramenta liturģiskajiem priekšmetiem (eļļas un to dziedinošais aspekts).

<p>Ticības dzīve – morālā formācija Iestiprināšanas sakramenta darbība cilvēkā Dieva bērna aicinājums Līdzināšanās Kristum Ticības briedums – tuvākmīlestība (<i>caritas</i>)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Veido prezentāciju par Jēzus dzīvi, akcentējot sev tuvākos Jēzus dzīves un mācības aspektus. • Salīdzina desmit Dieva baušļus ar citu reliģiju morāles likumiem, tos izvērtē un izdara vienkāršus, argumentētus secinājumus. • Veido kolāžu (vizuālo materiālu) par desmit Dieva baušļiem mūsdienās. • Izvērtē un sagrupē cilvēka/sabiedrības ieguvumus un zaudējumus saistībā ar Dieva baušļu ievērošanu vai neievērošanu. • Izvērtē svarīgākos argumentus par baušļu un Kalna svētību nozīmi sirdsapziņas veidošanā. • Saskaņā ar katehēta norādītiem kritērijiem veic Mateja ev. 5. nodaļas analīzi (jaunā un vecā paradigma). • Izvirza sev mērķus, lai veidotu savu personību atbilstoši Jēzus paraugam, dzīvei/mācībai, Kalna svētībām. • Veic pētījumu par Jēzus tēla atveidi filmās, to izvērtē un paskaidro, kurš no tēliem vairāk atbilst Svētajiem Rakstiem un paša pieredzei.
<p>Ticības padziļināšana – lūgšana un Svētie Raksti Lūgšana kā Svētā Gara auglis Kas ir lūgšana Kādēļ lūgšana Lūgšanas veidi Lūgšana un Svēto Rakstu lasīšana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izmēģina dažādus lūgšanas veidus (Svēto Rakstu apceri, iekšējo lūgšanu, Rožukroni), piedalās Svētajā Misē un raksta pārdomas par iegūto pieredzi. • Intervijas par tēmu “Lūgšana” – kā līdzilvēki saprot un praktizē lūgšanu. Sagatavo prezentāciju par dažādiem lūgšanas veidiem. • Kopīgi lūdzas un iesaista draudzi kopējā lūgšanā, ko vada Iestiprināšanas sakramenta grupas dalībnieki. • Kopā ar katehētu plāno un organizē lūgšanu vakaru jeb pēcpusdienu, kurā piedalās draudze un draugi. • Svētajos Rakstos meklē informāciju par lūgšanu un tās iedarbību. • Intervē/anketē par lūgšanas pieredzi savus vienaudžus vai ģimenes locekļus. • Iepazīstas ar lūgšanas veidiem un tos prezentē. Iepazīstas ar lūgšanu praksi citās reliģijās, to salīdzina, analizē, izdara secinājumus. • Vizuāli atspoguļo dažādus lūgšanas veidus (kolāža, plakāts u. c.) • Izvirza mērķi praktizēt kādu no lūgšanas veidiem. • Pārrunas pēc iepazīšanās ar izvēlēto lūgšanu. • Izvērtē savu lūgšanu praksi kopā ar grupas dalībniekiem nākamajās nodarbībās. • Regulāri praktizē izvēlētos lūgšanas veidus. • Veic klusuma vingrinājumus.

	<ul style="list-style-type: none"> • Veic individuālu sarunu ar draudzes locekļiem. • Pārdomas par lūgšanu dzīves pieredzi individuāli un grupā. • Rekolekcijās rakstiski fiksē savas pārdomas, grēkus, lūdzas un sadedzina kamīnā vai ugunskurā (ja ir tāda iespēja) lapas ar uzrakstītajiem grēkiem.
<p>Ticības stiprināšana – kopienas dzīve Svētā Gara aicinājums uz līdzdalību kopienas dzīvē Baznīca kā Kristus Mistiskā Miesa Kalpojumu daudzveidība</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Izstrādā priekšlikumus, kā jauniešus iesaistīt draudzes dzīvē. • Diskusijā noskaidro Baznīcas kopienas nozīmi kristiešu dzīvē. • Formulē ieteikumus, kā veidot kopienu. • Veic aptauju par savas draudzes kopienas nozīmi un vajadzībām. • Intervijā noskaidro, kādu kalpojumu veic draudzes locekļi. • Meklē Baznīcas atspoguļojumu plašsaziņas līdzekļos. • Meklē Svētajos Rakstos piemērus kalpojumu daudzveidībai. • Apmeklē citas draudzes, salīdzina draudžu kopienu dzīvi, secina un pamato draudzes nākotnes redzējumu (argumentēti prognozē). • Apkopo kopienu dzīves digitālās identitātes piemērus. • Intervē bīskapu. • Intervē draudzes locekļus par draudzi, tās vēsturi un nākotnes perspektīvām. • Veido vizuālu materiālu (plakātu, prezentāciju, kolāžu u. c) par Baznīcas struktūru un dažādiem kalpojumiem Baznīcā. • Simulācijas spēle “Pēdējās vakariņas” – kopīga maizes cepšana un laušana. <p>Draudzē organizē pasākumu “Mana draudze”, kurā iepazīstina ar saviem atklājumiem par draudzi.</p>
<p>Ticības tālāknodošana – misionārā darbība Svētais Gars – misionārās darbības avots Dzīvesveids kā misija – Svētā Gara augļi Aicinājumu daudzveidība</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pēc draudzes locekļu un konsekrēto personu intervēšanas grupā veido apkopojumu (plakātu, kolāžu, videomateriālu vai fotoreportāžu) par dažādiem aicinājumiem, par prasībām un grūtībām, kas ar tiem saistītas, un par pozitīvo tajos. • Sagatavo teātra uzvedumu/ ēnu teātri/ mūzikas priekšnesumu kā liecību par katolisko ticību vietējā kopienā cilvēkiem, kuri ir ārpus draudzes • Komentē izteikumus par/ ap/ pret kristīgo ticību plašsaziņas līdzekļos un sociālajos tīklos. • Demonstrējot savu izpratni par ticību, atspēko tajos atspoguļotos kļūdainos pieņēmumus. • Lomu spēle – argumentēti skaidro katoliskās Baznīcas mācību diskusijās ar vienaudžiem, kuri pārstāv citu reliģiju vai konfesiju.